

ПРОТОКОЛ

София, 13.12.2017 г.

от Обществено обсъждане

на проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия

Днес, 13.12.2017 г. от 10:00 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията, в състав „Енергетика“, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На заседанието присъстваха членовете на Комисията Ремзи Осман, Александър Йорданов, Георги Златев и Евгения Харитонова, и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На заседанието присъстваха Е. Маринова – директор на дирекция „Правна“, П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“, М. Трифонов – началник на отдел „Цени и лицензии: електрически мрежи, търговия и пазари“ и експерти на КЕВР.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно решение на КЕВР по протокол № 266/07.12.2017 г., по т.1, за участие в общественото обсъждане на проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия са поканени заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката - държавни органи, браншови организации, общини, дружества, клиенти и организации на потребители.

На интернет страницата на Комисията е публикуван проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, изготвен от работна група в състав: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Милен Трифонов, Радостина Методиева, Юлиан Стоянов и Радослав Райков.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

В рамките на общественото обсъждане ще чуем становища на заинтересовани организации, институции и лица, след което ще бъде дадена думата на работната група, ако желае да отговори на някои от поставените въпроси.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-13-12-12/07.12.2017 г. като заинтересовани лица бяха поканени **„ТЕЦ МАРИЦА ИЗТОК 2“ ЕАД, ТЕЦ БОБОВ ДОЛ ЕАД, „НАЦИОНАЛНА**

ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ” ЕАД и „ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР” ЕАД.

На общественото обсъждане присъстваха:

- г-жа Надя Евтимова – ръководител на Производствено-технически отдел в „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД;
- г-н Венцислав Марков – ръководител управление в „Национална електрическа компания” ЕАД;
- г-жа Виктория Поповски – ръководител управление „Електроенергиен пазар“ в „Електроенергиен системен оператор” ЕАД.

ТЕЦ Бобов дол ЕАД не изпращат свой представител.

На общественото обсъждане присъстваха:

- г-н Константин Стаменов – председател на БФИЕК;
- г-н Константин Делисивков – изпълнителен директор на БФИЕК;
- г-жа Мария Кръстева – изпълнителен директор на Асоциация Свободен енергиен пазар;
- г-н Христо Стоев – юрист на „Мост Енерджи“ АД;
- г-жа Людмила Ганчева – директор на дирекция „Производство“ в „Мост Енерджи“ АД;
- г-н Пламен Стефанов – председател на УС на „Енерго-Про Продажби“ АД.

Общественото обсъждане се отразяваше от представители на средствата за масова информация.

Председателят доц. д-р Иван Н. Иванов откри общественото обсъждане и даде думата за изказвания.

Н. Евтимова – „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД:

В „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД се запознахме с предложението за проект на решение относно определяне на пределни цени за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия. Подробно сме изготвили становище, което ще внесе след днешното обществено обсъждане. Имаме предложения, които в общия си вид са за увеличаване на пределната цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за регулиране нагоре до 300 лв., като се запази пределната цена за сделки на пазара на балансираща енергия за регулиране надолу на 0 лв., както е в момента. Нашето желание е да се въведе механизъм на прозрачност на сделките с балансираща енергия - да е ясно кой е доставчик, на каква цена и какви количества доставя. Ще внесем становището след заседанието.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Ние наистина разчитаме да получим писмено становището, защото по Вашите предложения отговор ще бъде даден в доклада, който ще съпътства окончателното решение, което ще трябва да бъде взето по-късно този месец.

В. Марков – „Национална електрическа компания” ЕАД:

В НЕК ЕАД се запознахме с проекта за решение. Това, което ще кажа, е, че приветстваме едно такова решение, в което цената за регулиране нагоре се обвързва с борсовата цена. Но ни притеснява, че тя се обвързва със среднодневната цена, а не с часовата цена. Изказана е причина за това - техническата невъзможност на НПО да прави цени по час, което ни се струва малко нелепо да има възможност да прави дневни цени, а

да няма за часове. Това според нас опорочава идеята, тъй като едно е да се търси енергия през нощта, друго е през пиковите часове. Съответно цената, която се предлага за регулиране през пиковите часове, би трябвало да е много по-скъпа от тази, която е през нощта. Тоест тук отново притесненията, които се изказват, че се спекулира на пазара на балансираща енергия, ще се запазят, дори в още по-голям процент, тъй като тази цена, която се получава (среднодневната), може да е много по-ниска от сегашната пределна и реално в пиковите часове да се стои на позиция на недостиг.

Мотивите, които също са развити, че ще се запази сравнително подобна на сегашната пределна цена, всъщност не променя по никакъв начин статуквото, което има на пазара, тоест дали цената ще е 202 лв. или ще е очаквано около 204 лв. Ние очаквахме да видим едни различни цени за през нощта и през деня, като в пика те са значително по-високи.

Също се изказва становище, че през януари тази година са се допуснали в един момент да има спекулации с това, че се е чакало на балансиращия пазар. В другия момент пък цената се е повишила много. Затова и в предишното си становище сме изказали мнението, че една цена, която е значително по-висока от търгуваната (в случая на борсата или на друг пазар), когато сме предлагали цена от 450 лв., ще убие желанието на някой да стои в недостиг и да чака на балансиращия пазар, вместо на реалния пазар да търгува. Принципно приветстваме такова решение, но да бъде с часови цени. Това е по отношение на цената за регулиране нагоре.

Нашите най-основни притеснения, забележки и искания от Комисията са цената за регулиране надолу да има възможност да бъде отрицателна. Това сме го развивали и в предишните си становища. Сега ще го подкрепим отново с тезата си и с примера за изчисление колко трябва да бъде тази цена, която ще представим в становището, и най-вече цената за ПАВЕЦ. Не говорим толкова за цената за регулиране надолу, която ние предлагаме и от Марица Изток 1 и 3 като посредник на техните услуги, но най-вече за цената на ПАВЕЦ, тъй като този разход... тази цена за регулиране надолу е обоснована от разход, който правим за ПАВЕЦ. Той ни струва нещо, което искаме да се възвръща.

Ще представим становище в срок.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря, г-н Марков. Наистина доста подробно изказване направихте, което сигурно представлява акцент в становището, което ще представите. Моята молба е, въпреки че ще имате двуседмичен срок за представяне на становища, да го представите възможно по-бързо, предвид на това, че м. декември е месецът с много почивни дни. В същото време трябва да работи екипът от експерти към дирекциите.

В. Поповски – „Електроенергиен системен оператор” ЕАД:

ЕСО ЕАД също се запозна с предложението за решение за промяна на пределните цени. По принцип ние също подкрепяме една такава промяна и едно такова обвързване на цените на „пазара ден напред“, на цената за базов товар с цените на балансиращия пазар, тъй като това показва, че отделните пазарни сегменти трябва да бъдат взаимно свързани и те не работят отделно сами за себе си. Разбира се, едно такова обвързване има на много други пазари, особено на тези пазари, където се определя една цена на балансиращата енергия. При нас обвързването е косвено, тъй като ние обвързваме цената за базов товар с цената, която предоставят доставчиците на балансираща енергия. Ние не го обвързваме пряко с цените за недостиг и излишък. Трябва да Ви кажа, че на нашия пазар тези цени за недостиг и излишък отчитат нашите разходи за всеки час. Ние смятаме, че това е един справедлив механизъм, защото на много европейски пазари, където говорим за пълна либерализация, вече имаме пазарни обединения. Там на много пазари все още съществува едно административно определяне на цените за недостиг и излишък. Те се обвързват към

цената на „пазара ден напред“, национален пазар или пазар в друга пазарна зона и с някакъв коефициент. Те се определят така, че там цените могат да се определят много бързо, след като изтече съответният период на диспечирание, докато при нас, знаете, трябва да мине целият месец, ние да имаме много прецизна информация за участието на блоковете в регулирането, да определим конкретно - кога е било регулиране и кога са били в небаланс. Тоест нашите цени се определят, след като изтече конкретният месец. Но пак казвам, цените се обвързвани с нашите разходи за всеки час. Това предложение по принцип ние го подкрепяме, тъй като то обвързва цената за базов товар на „пазара ден напред“ с цените, които предлагат доставчиците на балансираща енергия. Оттук нашите разходи ще бъдат различни всеки час и ние тези разходи ще ги отнасяме и част от този компонент са разходите, които ние плащаме към доставчиците на балансираща енергия. Досега цените бяха еднакви всеки месец. Сега те ще се променят всеки ден, т.е. цената за базов товар ще се умножава по съответния коефициент, който производителят е предложил.

Това, което правим като анализ за последните месеци, показва, че наистина имаме през месец октомври около 22 периода на сетълмент, в които цените на борсовия пазар са по-високи от цените на балансиращия пазар. За ноември вече това са 70 периода, т.е. в 10% от случаите. При всички положения едно такова обвързване е една (според мен) положителна стъпка в правилната посока. Да, наистина, когато едно решение нормативно се взема, ние имаме нужда от известно време, за да можем все пак системите, с които работим (това са разработчици, които са чужди компании), за да може едно решение технически да бъде имплементирано. Но към момента, така както е предложено от КЕВР, ние ще можем от 01 февруари ... имаме нужда от 1 месец, в който да променим договорите с доставчиците на балансираща енергия. Все пак те трябва да знаят конкретно сроковете, в които трябва да предоставят предложението си за този коефициент. Така че ние ще променим договорите (цените за януари до 15.12.2017 г. ще бъдат известени в ЕСО ЕАД, така че най-рано от 01.02.2018 г. бихме могли да го приложим) с някои детайли, които може би задължително ще разпишем в договорите, ако не са отразени в решението на Комисията.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Разчитам да получим и от ЕСО ЕАД писмено становище.

К. Делисивков – БФИЕК:

От името на БФИЕК искам да изразя нашето становище. Ние към момента ще се възползваме и от възможността да изпратим писмени коментари и съгласувана позиция с членовете. Към днешна дата турбулентно се развива регулацията за либерализиран пазар. Виждаме, че две поредни седмици, миналата седмица съвпадна закритото заседание за ПТЕЕ и гласуване в енергийна комисия, тази седмица съвпада общественото обсъждане и обсъждане в Народно събрание на големи промени в пазара. Факт е, че ние търсихме на сайта на КЕВР снощи Правилата от закритото заседание. Тоест хубаво е да имаме яснота от 01 януари - какви ще са количествата на различните сегменти, какви са очакванията. Вие знаете, а и в доклада се вижда, той е доста обширен и има доста данни в доклада, но ние базираме потенциалното решение за обвързване на цената за балансиране със средната цена на борсата на база на исторически данни. Вие знаете, че миналия януари имаме пиково потребление на електроенергия и по-особена ситуация, свързана и с износа на системно ниво. Аз знам, че не сме в позиция да задаваме въпроси в рамките на общественото обсъждане, но ще отправя въпроси, на които не се чувствайте ангажирани да отговаряте.

Доц. д-р И. Н. Иванов:
Работната група Ви слуша.

К. Делисивков – БФИЕК:

В крайна сметка това са въпроси, които всички (и от двете страни на масата) си задават. Какви са очакванията за предлагане на организиран пазар от 01 януари като количества? С какви цени прогнозираме, че ще се развие януари и февруари? Каква е индикацията? Вие знаете, че към момента, поне за БЕХ ЕАД, е ясно какви количества са договорени и с какъв срок по дългосрочни договори и по какви цени, т.е. тъй като за потребителите ... ние минахме през един период на относителна институционална стабилност и е важно да имаме предвидимост и да няма рязък ръст на цените. До този момент за 2017 г. сме платили 40 млн. лв. повече за електроенергия от ръста на свободен пазар. Трябва да се оцени, според нас, и ефекта от изпадането на търговци в затруднено положение и какъв е ефектът, когато 5 хил. клиента (ние не сме имали такава ситуация на свободен пазар) в момента са в ситуация да искат оферти и да търсят енергия. Търговците, от друга страна, се оплакват, че такава енергия няма, че липсват продукти, че цените са високи. Смятате ли, че може да доведе тези 5 хил. клиента, предизвиквайки допълнително търсене, това да се отрази в ръст на цените? За нас, както казах, интересът е милиарден. В БФИЕК сметката за ток и газ е много над 1 млрд. лв. Както казах, само увеличението, което е различно за различните наши членове, тъй като всеки сам договорира и участва на пазара, но средното към момента го изчисляваме на над 40 млн. лв. В момента сме подложени под изключително голям ценови натиск и очакваме от регулатора да оцени ситуацията на пазара и през погледа на потребителите. Вие знаете, че ние сме заставали и сме подкрепяли всяко рационално решение за стабилизиране както на институциите, техния бюджет и техния ресурс, така и на пазара и неговите правила.

К. Стаменов – БФИЕК:

Страшно много изкривявания има на свободния пазар, прекалено много „патерици“ има и много трудно ще се излиза от тази ситуация. Знаете, че има сегмент регулиран пазар. Този регулиран пазар не отрази това поскъпване, което се случва на свободния пазар, в резултатна което стигаме до ситуация цени на едро да се изравняват с цени на дребно. Това го няма никъде по света. Сами разбирате, че ако купувате 10 тира банани, не може цената да е равна на 1 кг. банани. Казвам го това не защото държим да има такива цени, а защото това вреди на нашата конкурентоспособност. В крайна сметка ние сме предприятията, които произвеждаме и изнасяме над 80% от продукцията си. Извинявайте, че говоря така малко по-общо, но е хубаво да чуете и нашата гледна точка. Няма да говоря дълго. Разбира се, че ще пуснем писмено становище.

Подкрепям колегата от НЕК ЕАД, че ако се работи по средна цена, това ще допринесе за още едно изкривяване, т.е. би трябвало наистина цените на балансираща енергия да са профилирани. В допълнение на това, което той каза, ще Ви кажа, че на свободния пазар, ако тръгнете да си договаряте нощна електроенергия по годишен договор, такъв продукт аз не съм виждал, а ние сме от 14 години на свободния пазар. Няма как, след като имате 3 хил. MW товар през нощта и 5 MW товар през деня, да няма такъв продукт на пазара. Това показва още едно изкривяване. В момента масово продуктът, който се предлага на свободния пазар, е базов товар. На базов товар от страна на потребителите много малко предприятия са с такъв профил на товара и много малко потребители. Това предлагане на базов товар изкривява допълнително целия пазар. Крайно време е да има достатъчно, това не е точно към Вас, а по-скоро към производителите, да формират и те продукти, които да намалят това изкривяване, защото когато един производител на електроенергия намалява товара си, това означава, че се

увеличава себестойността на неговата продукция. Редно е и те да го осмислят и да се предложат такива продукти.

Последни думи – има голямо напрежение на пазара. Няма достатъчно MW като цяло. Има много предприятия, които в момента предоговарят електроенергията си от 01.01.2018 г. Не е такава ситуацията, че ние спокойно да останем на „пазара ден напред“. Това не е и в интерес на производителите на електроенергия и да си купуваме ден за ден електроенергията. Рискът е прекалено голям, особено сега при идващата зима. Ако се случи както миналата зима много студени дни, ще има отново скандали, ще има вероятно мероприятия по спиране на износа, което въпреки че защитава вътрешното потребление, е непазарна мярка и е наистина крайна мярка, която утре пак ще рефлектира върху нас, защото ще се натрупат едни загуби в търговци и те ще търсят начин да ги избият от нас. Всички сегменти на пазара трябва да работят добре и стабилно.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Работната група чу и въпросите, и изказванията като цяло. Само искам да отбележа, че дали ще има по-големи количества електроенергия на организирания борсов пазар, въпрос, който постави г-н Делисивков, вероятно отговор ще получим днес, когато в Народното събрание се гледа на второ четене поправка в Закона, която ще предвижда по-големи количества електроенергия от лицензираните производители с обща инсталирана мощност над 5 MW на организирания борсов пазар. Вероятно в първите дни и седмици няма да се почувства силно разликата, защото част от производителите са сключили дългосрочни договори за изкупуване в рамките на тази година за следващата. Но това ще бъде тенденцията напред.

М. Кръстева – Асоциация Свободен енергиен пазар:

Асоциация Свободен енергиен пазар вече входираща писмено становището си, където подробно е описано притеснението на нашите членове. Днес няма подробно да се спирам на тях, Вие ще ги видите. Искам категорично да обява позицията на нашите членове, че ние сме против такива резки промени, които се правят спешно в нормативната и законодателната рамка, без да се правят предварителни анализи на въздействието

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Само да попитам: Говорите за обсъждането днес, или това, което се каза за Народното събрание?

М. Кръстева – Асоциация Свободен енергиен пазар:

Говоря и за двете.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

За другото - пред Комисията по енергетика към Народното събрание. Тук ни интересува това, което ще кажете по материала, който обсъждате.

М. Кръстева – Асоциация Свободен енергиен пазар:

Това също за нас е рязка промяна, тъй като тя обвързва цената с цената на борсата. Не може да се разглежда тази промяна извън днес обсъждането, което предстои, на промените в ЗЕ. Тъй като и двете промени ще имат големи последици, надяваме се по-малко негативни върху търговските участници, ние призоваваме занапред да се правят по-балансиран и когато има такива промени, да се изследва предварително какви ще бъдат последиците върху пазара. Да има по-големи обществени обсъждания, повече време за дискусии между заинтересованите лица - това е нашата категорична позиция. Другите притеснения, които имаме, ще ги разгледате в писменото ни становище.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря, г-жо Кръстева. Както Вие, така и БФИЕК се надявам да депозирате писмените си становище.

Х. Стоев – „Мост Енерджи“ АД:

Подкрепям принципно така направеното предложение за решение. Считаме, че то отчита и въвежда пазарен механизъм на цената на балансиращата енергия. Като участник на борсовия пазар и като компания, която е в директна връзка с потребителите на електрическа енергия, познавайки добре отношенията и поведението на клиентите, това че нашата дейност се базира основно на прогнози, които ние трябва да направим на база на различните поведенчески характеристики на клиентите от гледна точка на потреблението на енергия и от друга страна, че изготвянето на една прогноза е доста сложен процес, смятаме, че е добре, включително и в рамките на предлаганото решение, да се предвидят механизми, които да дадат възможност на първо място, това което в проекта на изменение на ПТЕЕ се разглеждаше преди 2 месеца за въвеждането на търговия в рамките на деня на борсата, която ще облекчи както пазара на балансираща енергия, така и ще даде възможност за избягване на подобен тип спекулации, които се дискутират, в рамките на пазара на балансираща енергия.

На следващо място във връзка с въвеждането на пазар в рамките на деня. Смятаме, че е напълно възможно и няма да се натоварят финансово нито ЕСО ЕАД, нито пък мрежовите оператори, възможността да получават координаторите на балансиращи групи информация за почасовото потребление на клиентите в рамките на деня. Как ще бъде – дали в края на деня или може в онлайн режим реален, това ще даде възможност да не се достига до следствие, където пазарът на балансиращата енергия да обира такъв тип нарушаване на прогнозите, защото една прогноза е зависима - може метеорологичните условия да се влошат, може на потребителя определени мощности да не работят или пък да работят и да са включени. В тази връзка ние ще внесем писмено становище.

Л. Ганчева – „Мост Енерджи“ АД:

Аз само искам да обобща казаното от моя колега. Ние заставаме зад предложеното решение за подмяна на начина на определяне на цената на балансираща енергия, но апелираме мерките, които се вземат, да вървят ръка за ръка. Тоест това, че ние работим основно на прогноза, затруднява нашата работа относно достигане на минимални небаланси. Реално получаваме данни около 10 дни след като един клиент вече е излязъл от нашата балансираща група. Ако е възможно в Правилата да се зложат както интрадей пазара, така и получаването на прогнози на измервания в рамките на деня както е удобно на разпределителните дружества.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря, г-жо Ганчева. Макар че Вашето изказване имаше по-общ характер към Правилата, а не специално към обсъждането на цената на небалансите.

П. Стефанов – „Енерго-Про Продажби“ АД:

Проблемите на балансиращия пазар не са свързани с пределната цена, която Комисията определя, а са свързани с крайната цена, която системният оператор изчислява към координаторите на балансиращи групи. Тези проблеми обикновено възникват в два периода – когато се активира студен резерв и когато едновременно, особено в по-пиковите часове, работят и ВЕЦ, и ПАВЕЦ за балансиране на системата. В тази връзка ние апелираме към Комисията в рамките на следващата година да формира една работна група, която да разгледа начина на изчисляване на крайните цени за излишък и недостиг от системния оператор, защото ние не спорим, че системният оператор безспорно е

претърпял общите разходи, които имат за балансиране, но това, което бихме искали да разгледаме, е дали те се разпределят по най-справедливия начин между координаторите в различните часове на денонощието и между цените за излишък и недостиг.

Конкретно по доклада е и вторият въпрос, на който бихме искали да обърнем внимание. Това, с което ние не можем да се примирим, широката ножица между цените за излишък и недостиг. Не е нормално в януари месец, когато в един час имахме цена за недостиг 400 – 500 лв., в същия час цената за излишък да е 0,50 лв. Тази широка ножица води и до тези пазарни изкривявания на борсата, когато участниците остават в позиция недостиг, защото никой няма логически да тръгне да се презапаси с енергия на 200 лв. като знае, че ако случайно излезе в излишък, ще бъде изкупена на 0,50 лв., защото знае, че цената, ако е на недостиг, ще е по-малка. Това, за което ние апелираме, е по-скоро да се намери решение графиката на цените за излишък и недостиг в България да заприлича на тази графика, която е показана в Румъния. Виждате, януари месец, когато там цената за недостиг е била 200 €, цената за излишък е била 50 €. В тази връзка ще предложим цената за излишък също да бъде вързана с цената на пазара ден напред и да има една минимална цена за излишък, също обвързана с цената на пазара ден напред. По този начин ще постигнем, когато и двете цени са скачени и има обвързаност с цената на борсовия пазар, именно ножицата между цените за излишък и недостиг да се движи спрямо пазара, което също ще допринесе за ограничаване на спекулациите с борсовата цена и позициите, които участниците остават на балансиращия пазар.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря, г-н Стефанов. Разчитаме и на Вашето писмено становище, което ще депозирате.

Тъй като сме в процедура на обществено обсъждане, обръщам се най-напред към останалите присъстващи в залата, гости на Комисията. Иска ли някой от тях да изрази становище, макар и кратко?

В. Марков – „Национална електрическа компания” ЕАД:

Във връзка с изказването на г-жа Поповска за действието на цените, че ще бъде от 01 февруари. Ако може работната група да коментира откога ще се прилагат цените.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Ще има коментар. Сега вече се обръщам към работната група. Изчерпани бяха изказванията, уважаеми колеги от работната група. Имате думата за отговори и изразяване на позиция. В същото време, няма съмнение, че след представяне на писмените становища, подробно те ще бъдат коментирани в окончателния вариант.

П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“:

Ще направя кратки коментари по повечето от изказванията. Веднага ще отговоря на последния въпрос на г-н Марков относно това, откога ще се прилагат цените. След като подробно разгледаме становището на енергийния системен оператор, в който настоява за отлагане с един месец във връзка с предоговаряне на договорите с производителите, съгласувано с правната дирекция, тогава ще бъдат изложени пред Комисията двата варианта и Комисията ще вземе решение. На този етап не мога да отговоря точно откога ще се прилагат новите цени.

Относно казаното от „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД за прозрачност на цените, какви доставчици и на каква цена. Този въпрос би следвало да е отправен към ЕСО ЕАД, а не към КЕВР. Това, което каза г-н Марков от НЕК ЕАД, че действително не е правилно да е среднодневна цена, а по-добрият вариант е да е почасова, аз също се присъединявам към

това становище. Коментирахме го дълго време с ЕСО ЕАД, като получихме уверение, че тази година действително няма как да се прилага почасов. Именно затова сме го направили среднодневно. Това е причината и коефициентът да е толкова висок, т.е. 2,5. В противен случай коефициентът би бил много по-нисък, между 1,2 и 1,5. Според мен причината да е толкова висок е именно голямата ножица между нощната и пиковата енергия. За да не се случи така, че в дадени часове пределната цена за балансиране да е по-ниска от постигнатата пикова енергия, именно и затова сме заложили толкова висок коефициент от 2,5.

Относно това, което казахте, че предлагате пределната цена да е в размер на около 450 лв. Да, може би в един развит и конкурентен пазар това е опция, но не и на българския пазар, където по-голямата част от балансиращата енергия се осигурява от един доставчик, в случая НЕК ЕАД чрез американските централи и ВЕЦ-овете. Както виждаме, няма такава конкуренция и предлаганите цени (поне тези, които НЕК ЕАД дава на ЕСО ЕАД) винаги са на тавана, който Комисията е определила.

Относно изказването на представителите на БФИЕК, то по същество не е по предмета на днешното обществено обсъждане. Повечето проблеми, да, има ги на пазара. Трябва да се помисли върху тях, но те не са от компетенциите на регулатора, а по-скоро зависят от бизнес стратегиите на производителите. Това че казахте, че няма достатъчно MW на пазара, ще цитирам председателя на другата асоциация на търговците, а не на тази, която има представител тук. Той казва: Да, действително няма достатъчно MW на пазара на цената, на която търговците и клиентите са готови да ги купят, а MW има.

Относно изказването на АСЕП, то също в голямата си част не беше по предмета на днешното обществено обсъждане. Не смятам, че това е рязка мярка. По-скоро това е мярка, която трябваше да бъде предприета още през изминалите една или две години. Ние сме малко закъснели. Причината да не я предприемем до момента, въпреки многото обсъждания, беше, че нямахме ликвидна борса. Нямахме борса, която да има адекватна референтна цена, която бихме могли да използваме като референтна цена - било за балансиращ пазар, било да обвържем балансиращата енергия с нея, било за нещо друго.

Относно това, което казахте, че съвпадат тези резки мерки с друга рязка мярка, днес предстои обсъждане в Народното събрание. Няма обсъждане в Народното събрание днес, Законът е приет, доколкото знам, вече. Така че от 01 януари цялата електрическа енергия ще минава през платформите на БНЕБ.

Относно останалите изказвания, те по-скоро са за ПТЕЕ, а не са предмет на днешното обществено обсъждане, както казах. Адмираiram идеята на г-н П. Стефанов, действително цената за излишък ... пределната цена за регулиране надолу да е обвързана с борсовата цена. Обсъждали сме го това на ниво работна група и взехме решение, че след като имахме уверението от ЕСО ЕАД, че до края на следващата година вече ще може да прилагаме почасови цени и на балансираща енергия, т.е. почасово ще бъдат определени цените от следващата година (увериха ни, че най-вероятно ще има техническа възможност за това през следващата година). Така че тогава ще помислим за евентуално обвързване на пределната цената за регулиране надолу със съответната почасова цена на пазара ден напред (както е на развитите пазари в Европа).

Относно предложението Ви за работна група, която да разгледа новата методика, също сме имали разговори с представители на ЕСО ЕАД и моята идея е, че след като те имат техническа обезпеченост за това, т.е. след като новата система, която разработват, стане факт, вече би следвало да направим една широка работна група, в която да има представители на търговци, производители, КЕВР, ЕСО ЕАД и да се мисли евентуално за нов модел на изчисляване на балансираща енергия, която е свързана с промяна на методиката, приложение на ПТЕЕ.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Колеги, чухте отговори и коментари от г-н Младеновски, който е представител и ръководител на работната група, изготвила проекта на решение. Колеги, обръщам се към Вас. Има ли изказвания или въпроси? Не виждам.

Обявявам закриването на общественото обсъждане и едновременно с това искам да съобщя, че със свое решение от 07.12.2017 г. КЕВР определи 14-дневен срок за представяне на становища по проекта на решение. Заедно с това насрочвам закрито заседание на Комисията, на което ще се приеме решението, на 29.12.2017 г. от 10:00 ч.

След като установи, че няма други изказвания, доц. д-р Иван Н. Иванов благодари още веднъж на присъстващите и закри в 10:40 ч. общественото обсъждане, като напомни за 14-дневния срок, в който могат да се представят в Комисията предложения по разглеждания проект на решене относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

На 29.12.2017 г. ще се проведе закритото заседание за приемане на окончателно решение.

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-13-12-12/07.12.2017 г.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
(Р. Осман)

.....
(А. Йорданов)

.....
(Г. Златев)

.....
(Е. Харитонова)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА

Протоколирал:

(А. Фикова - главен експерт)